

Øst, hvis Beliggenhed frembyder mindst Fare for Ødelæggelse, ligesom ogsaa en væsentlig Del af Fjorddigerne ved Nakskov Fjord ere eftersete, og man har under Befaringen ladet sig ledsage af Digebestyrelsen i Forbindelse med samles fra Anlæggets Udførelse med Digerne kendte Ingeniør for af denne sagkyndige Repræsentation for Digelaget paa selve Stedet at modtage alle de Oplysninger og al den Bistand og Vejledning, hvortil Eftersynet maatte give Anledning.

For at opnaa fuld Klarhed over den hele foreliggende Situation har man derhos givet Digebestyrelsen Lejlighed til i et særligt Møde at udtale sig om de forskellige Kommissionen forelagte Spørgsmaal og alle de det lollandske Digevæsen overhovedet vedrørende Forhold, ligesom man har ladet de i Sagen direkte interesserede Digeskatydere gennem særlig valgte Sognrepræsentanter komme til Orde for overfor Kommissionen nærmere at gøre Rede for og begrunde deres Opfattelse af de herhen hørende Spørgsmaal, til hvilket Øjemed der yderligere efter Opfordring fra Kommissionen er afgivet et skriftligt Indlæg fra deres Side.

Løvrigt har Kommissionen søgt sit Materiale dels gennem Digebestyrelsen dels gennem vedkommende Retsbetjente og endelig fra Maribo Amts Arkiv.

De saaledes erhvervede Aktstykker ere for den væsentligste Dels Vedkommende enten optagne som Bilag i nærværende Betænkning under Nr. I—VII eller vedlagte denne in originali med Betegnelserne A—I, hvilket sidste navnlig gælder de fremskaffede Kort og Planer, nogle Regnskabsafskrifter samt endelig en Fortegnelse over de digeskatpligtige Ejendomme med Angivelse af de hver især paahvilende Digeskatenheder.

Det efter Stormfloden af 1872 opførte, under det lollandske Digelag hørende Digekompleks omfatter et mod Nakskov Fjord og Østersøen vendende Hoveddige af c. $8\frac{1}{2}$ Mils Længde samt 5 Forløbningsdiger med en samlet Længde af c. $\frac{3}{4}$ Mil. Digerens Længde er saaledes ialt c. $9\frac{1}{4}$ Mil.

Som det vil ses af det gennem Digeingeniøren tilvejebragte Kort over Digestrækningen, Bilag A, samt af Kortet Bilag B over Lolland-Falsters offentlige Digeanlæg — hvilket sidste Kort hører til en i den tekniske Forenings Tidsskrift for 1877—78 optagen, af den ledende Ingeniør ved Digeanlægget paa Lolland, daværende Premierløjtnant, nu Oberstløjtnant P. Hansen udarbejdet Afhandling om Digeanlægene, og viser de Arealer, der bleve oversvømmede under Stormfloden, Planer af Digeanlægene, de ved det lollandske Digeanlæg indvundne Arealer m. m. — gaar Hoveddiget ved Nakskov Fjord udenom Stensø og Fredsholm til Store Vejlø og derfra videre over Øerne Bondeholmen, Bogø, Langø og Ydø samt det mellem disse liggende lavvandede Areal til Albu Tange. Denne Digestrækning har en Længde af c. $1\frac{7}{8}$ Mil. Fra Albu Tange gaar Hoveddiget mod Østersøen i øst-sydøstlig Retning i en Længde af c. 5 Mil langs Lollands Sønderstrand og videre over Øerne Lille Brundrag og Store Brundrag. Fra den sidste Ø gaar det dernæst i nord-nordøstlig Retning over den lavvandede Bugt, der fra Østersøen skærer sig ind norden om Hyllekrog, samt Øerne Billitze Holme og Stenersholm til Krambes og fortsættes derfra, følgende Kysten i østlig og nordøstlig Retning, til Strogneæs, hvor det forløber op til det høje Land ved Kjeldskov. Digestrækningen fra Store Brundrag til Krambes — Lungholms østre Dige — har en Længde af c. $\frac{3}{4}$ Mil og Strækningen fra Krambes til Kjeldskov — Strogneæsdigerne — en Længde af c. $\frac{7}{8}$ Mil.

De 5 Forløbningsdiger udgaa fra Hoveddiget mellem Store Vejlø og Bondeholmen (Digestation 40), ved Vesternæs (Stat. 98), ved Østerskovgaard (Stat. 161), ved Syltholm (Stat. 305) og ved Krambes (Stat. 365). Disse Diger forløbe til det bag ved liggende høje Terræn og dele saaledes det af Digerne beskyttede Areal i 6 indbyrdes adskilte Afdelinger, Dige-kasser, hvorved det forhindres, at en ved et eventuelt Brud paa Hoveddiget foranlediget Oversvømmelse af en af Kasserne kan brede sig til de andre.

Hoveddigerens Højde er forskellig paa de enkelte Strækninger dels under Hensyn til den Højde, hvortil Vandet ved Stormfloden naaede op (ved Nakskov til $6\frac{1}{4}$ Fod, ved Albuen og Vesternæs til $8\frac{1}{2}$ Fod, ved Kramnitze til $9\frac{1}{4}$ Fod over dagl. Vande), dels under Hensyn til Digerens mer eller mindre udsatte Beliggenhed — eftersom de ligge ved aabent Hav af større eller mindre Dybde eller ved Fjorden, og eftersom de vende mod Stormflods-Vindretningen eller ligge mer eller mindre i Læ for denne — og endelig under Hensyn til det paagældende Diges Betydning, eftersom det beskytter Arealer af større eller mindre Omfang. Højden er saaledes for Digerne ved Nakskov Fjord mellem 9 og 11 Fod, for Diget langs